

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/617/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114219094
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5114219094.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti odporkyni: F. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom v A., V. XXXX/XX, o zaplatenie 87,93 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa a o odvolaní Združenia na ochranu spotrebiteľa BSO Čadca, so sídlom v Čadci, F. Kráľa 2080, IČO:42388911, právne zastúpeného spoločnosťou Stehura & partners s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom tamtiež, proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 4C/199/2014-56 zo dňa 18. februára 2015, takto

rozhodol:

Vstup Združenia na ochranu spotrebiteľa BSO Čadca, so sídlom v Čadci, F. Kráľa 2080, IČO:42388911, právne zastúpeného spoločnosťou Stehura & partners s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom tamtiež, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporkyne **n e p r i p ú š ť a**.

Odvolanie Združenia na ochranu spotrebiteľa BSO Čadca **o d m i e t a**.

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom konania ani Združeniu na ochranu spotrebiteľa BSO Čadca náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd v celom rozsahu zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal uložiť odporkyni povinnosť zaplatiť sumu 87,93 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania. Vychádzal zo skutočností, že zmluva o splátkovom úvere uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 07.09.2005 je spotrebiteľskou zmluvou. Z tohto dôvodu vyslovil aplikačnú prednosť Občianskeho zákonníka, obsahujúceho pre spotrebiteľa výhodnejšiu úpravu v porovnaní s Obchodným zákonníkom, ktorý je určený na reguláciu vzťahov medzi podnikateľskými subjektmi.

Nadväzne prvostupňový súd pristúpil k aplikácii § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a z úradnej moci konštatoval, že návrh navrhovateľa je premlčaný. Konečná splatnosť úveru nastala 20.08.2010, ďalším dňom (21.08.2010) preto mohol navrhovateľ uplatniť právo prvýkrát na súde a od tohto dňa začala plynúť trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na súde. Pokiaľ teda navrhovateľ podal návrh na začatie konania na súde až dňa 05.06.2014, podal ho po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

O trovách konania rozhodol súd I. stupňa s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnej odporkyni, ktorá si trovy konania neuplatnila, právo na ich náhradu nepriznal. Pokiaľ ide o nepriznanie trov uplatnených vedľajším účastníkom na strane odporkyne, konštatoval ich neúčelnosť.

Poukázal v tejto spojitosti na znenie stanov dotknutého občianskeho združenia, v zmysle ktorých cieľom združenia je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie kolektívnych a individuálnych žalôb podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka, poskytovanie poradenstva a konzultácií so spotrebiteľom. Už z podstaty svojej existencie musí preto byť schopné vykonávať účel, na ktorý bolo založené samostatne, bez nutnosti zastúpenia advokátom. Taktiež, pokiaľ zákonodarca zakotvil možnosť vstupu vedľajšieho účastníka tohto druhu do konania na podporu spotrebiteľa, potom zrejme predpokladal, že takýto vedľajší účastník sám vie poskytnúť kvalifikovanú pomoc, keďže pôsobí v oblasti, v ktorej sa vyzná. Navyše išlo o paušálny vstup do množstva konaní, kde vedľajší účastník produkuje zväčša úplne rovnaké podania len so zmenenou spisovou značkou a označením účastníkov.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ a domáhal sa zmeny napadnutého rozhodnutia v podobe vyhovenia jeho návrhu, alternatívne zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresnému vytýkal nesprávne právne posúdenie v podobe neprípustnej aplikácie Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere je totiž absolútny obchodný vzťah, preto bolo nevyhnutné aplikovať Obchodný zákonník. S poukazom na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky argumentoval, že v období uzavretia predmetnej úverovej zmluvy sa ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka vzťahovali len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v 8. časti OZ ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere však bola upravená v Obchodnom zákonníku, preto sa na jej účastníkov nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 OZ. Následne sa novelizovaným ust. § 52 ods. 1 OZ nespravujú nároky vzniknuté pred 01.01.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred týmto dátumom. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 01.01.2008 sa teda nemôžu posudzovať podľa § 52 až 54 OZ, ale spravujú sa ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov.

Proti rozsudku, čo do výroku o náhrade trov konania, podalo odvolanie i vedľajší účastník na strane odporkyne a domáhal sa zrušenia rozhodnutia v danej časti, eventuálne jeho zmeny v podobe priznania náhrady trov. Namietal, že v iných konaniach, v ktorých vystupoval bez právneho zastúpenia sa mu zväčša nepodarilo presvedčiť súd o nutnosti aplikácie trojročnej premlčacej lehoty podľa Občianskeho zákonníka v prípade spotrebiteľských sporov a tak napomôcť účinne k ochrane spotrebiteľa. Predmetný spor bol pomerne komplikovaný a bolo veľmi obtiažne vyhodnotiť a presvedčiť súd o argumentoch vedľajšieho účastníka a odborne ich podať. Preto považoval za nevyhnutné v tomto konaní sa nechať zastúpiť advokátom. Zdôraznil, že predmet jeho činnosti automaticky nezakladá odbornosť a skúsenosť v konaní pred súdom, ktorú musí preukázať výlučne advokát absolvovaním štúdia, zvládnutím záverečnej praxe a vypracovaním záverečnej práce. Poukázal tiež na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa v sporoch s dodávateľom, ktorý disponuje širokými technickými a personálnymi možnosťami, časovým priestorom na nastavenie zmluvných podmienok ako aj na povinnosť členských štátov Európskej únie zabezpečiť v záujme spotrebiteľov adekvátne účinné prostriedky, ktorými by sa zabránilo súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok.

Záverom odvolateľ poukázal na právo vedľajšieho účastníka na strane odporcu na právnu pomoc v zmysle § 47 Ústavy SR. Zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie je vzhľadom na znenie § 142 ods. 1 O.s.p v rozpore s legitímnym očakávaním a princípom predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, nakoľko na základe úspechu v spore oprávnené očakával priznanie náhrady trov potrebných na účelné uplatňovanie/bránenie práva proti neúspešnému účastníkovi.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu sa navrhovateľ stotožnil s konštatovaním okresného súdu o neúčelnosti trov vynaložených vedľajším účastníkom. Nevidel totiž význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže úlohou samotného združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch, k čomu musí spĺňať materiálne a personálne predpoklady. Zhodne s okresným súdom navrhovateľ poukazoval na paušálny vstup vedľajšieho účastníka do konaní bez ohľadu na ich stav a vôľu odporcu, čo iba zbytočne zvyšuje trovy konania.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie v merite veci podal k tomu oprávnený účastník konania (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v ustanovení § 212 ods. 1,2 písm. b/ O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 a § 211 ods. 2 O.s.p. rozsudok vo veci samej potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny.

Odvolacia námietka o nevyhnutnosti aplikácie Obchodného zákonníka na premlčaciu dobu (jej dĺžku) v plnej miere prehliada zásadný kontext spotrebiteľskej ochrany. Tým je splnenie si pozitívneho záväzku Slovenskej republiky z medzinárodnej zmluvy o fungovaní Európskej únie prispievať aktívnou ochranou (slabšieho) spotrebiteľa k vyššej kvalite života ľudí v európskom hospodárskom priestore ako jednej z hlavných politík Európskej únie. Komunitárne normy (vrátane noriem spotrebiteľského práva) sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a musia sa vykladať tak, aby boli naplnené ciele a zmysel ochrany spotrebiteľa ako spoločenskej hodnoty postavenej na roveň iných hodnôt verejného poriadku.

Za stabilizovaný je v tejto spojitosti potrebné považovať záver aplikačnej praxe, v zmysle ktorého bola ochrana spotrebiteľovi poskytovaná aj v období pred 1.1.2008, a to jednak prostredníctvom generálnej klauzuly - § 53 ods. 1 Obč. zák., ako aj prostredníctvom typovej zmluvy podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Nie je preto podstatné, či predmetná zmluva bola označená ako zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka, ale rozhodujúcim je, že sa svojím charakterom jednalo o spotrebiteľskú zmluvu. Z toho následne vyplýva ochrana odporcu v celej škále spotrebiteľsko-právnej ochrany, vrátane prednostného použitia Občianskeho zákonníka, aj keby sa inak mohli použiť normy obchodného práva.

Zároveň predmetná námietka nekorešponduje tým záverom (v súdnej praxi prevažujúcim - na rozdiel od odvolateľom citovaných rozhodnutí) rozhodovacej činnosti súdov SR (aktuálne pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 12/2014 z 21.4.2015), ktoré sa napokon prejavili i v explicitnom znení Občianskeho zákonníka (§ 52 ods. 2 veta posledná OZ) a podľa ktorých má aplikácia Občianskeho zákonníka v prípade spotrebiteľského sporu prioritu.

Nadväzne je v plnej miere náležitá aplikácia trojročnej premlčacej doby okresným súdom. Z iného (než rozoberaného a v konečnom dôsledku neopodstatneného) dôvodu navrhovateľ nesprávnosť napadnutého rozsudku nenamietal. Nadväzne krajský súd v meritornej časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

Vecne správnym je i závislý výrok o trovách účastníkov prvostupňového konania, keď súd I. stupňa primerane výsledku konania uplatnil zásadu úspechu v spore, princíp návrhovosti rozhodovania o trovách konania a zákonné kritérium účelnosti prisudzovaných trov konania.

Podaním došlým súdu dňa 25.2.2015, t.j. po rozhodnutí súdu I. stupňa navrhovateľ namietol (§ 93 O.s.p.) neprípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne.

Spotrebiteľský charakter dotknutého právneho vzťahu nie je sporný a vo všeobecnosti zodpovedá zmyslu existencie/činnosti dotknutého Združenia. V konkrétnych okolnostiach súdnej veci však odvolací súd za primárnu (zásadnú z určujúceho hľadiska) vyhodnotil chronológiu a okolnosti prípadu. Obsahom vyjadrenia k veci doručeného Združením okresnému súdu dňa 12.2.2015, t.j. 6 dní pred rozhodnutím prvostupňového súdu je vznesenie námietky premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku. Zamietajúci výrok napadnutého rozsudku je však založený na povinnosti súdu z úradnej moci prihliadať na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, t.j. nevychádza z argumentácie Združenia. Uvedená okolnosť v spojení s procesnou situáciou, že k vzneseniu námietky neprípustnosti vedľajšieho účastníctva došlo (až) v danom štádiu konania, viedla odvolací súd k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka aktuálne nekorešponduje zmyslu zákonnej úpravy predmetného druhu vedľajšieho účastníctva (§ 93 ods. 2 O.s.p.).

Následne Združenie nie je subjektívne legitimované na podanie odvolania, z ktorého dôvodu odvolací súd jeho odvolanie ako podané niekým, kto na to nie je oprávnený odmietol v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Nad nevyhnutný rámec je možné dodať, že odvolacia argumentácia o porušení legitímnych očakávaní a práva na právne zastúpenie je nepochopením predmetných princípov. Legitimita posúdenia kritéria účelnosti uplatnených trov konania súdom explicitne vyplýva z § 142 ods. 1 O.s.p. Žiadny účastník preto nemôže legitímne (nakoľko by to bolo v rozpore s § 142 ods. 1 O.s.p.) očakávať, že ním uplatnené trovy nebudú posudzované z hľadiska účelnosti ich vynaloženia. Zároveň takéto posúdenie trov konania nepredstavuje zásah do práva slobodne si zvoliť právneho zástupcu v súdnom konaní. Ide totiž o obsahovo odlišné a navzájom nezávislé inštitúty.

O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. Odvolateľ/navrhovateľ nebol v odvolacom konaní vo veci samej úspešný, preto by bol inak povinný nahradiť odporkyňu jej trovy. Odporkyňa si však predmetný procesný nárok neuplatnila (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

V prípade trov (odvolacieho konania) uplatnených Združením sa (odhliadnuc od jeho neúspechu) nejedná o trovy účastníka konania, neprichádza preto do úvahy ich náhrada. Navrhovateľ mal síce v tomto odvolacom konaní (o náhrade trov prvostupňového konania) úspech, ale krajský súd ním uplatňované trovy tohto štádia konania (spočívajúce v odmene za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k nemeritórnemu odvolaniu) nepovažoval za účelne vynaložené. Dotknuté vyjadrenie je totiž obsahovo identické s podaniami predkladanými navrhovateľom vo veľkom počte obdobných sporových vecí, pričom sú menené len údaje o konajúcom súde, o spisových značkách súdneho konania, o protistrane a pod. Takúto činnosť rozhodne nemožno vyhodnotiť ako činnosť, na vykonanie ktorej je nevyhnutné kvalifikované (právne) zastúpenie.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok